

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет педагогічної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДС 2.05 ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ТА РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

для студентів

спеціальності

013 Початкова освіта

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

освітньої програми

013.00.01 Початкова освіта

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307935 Програма № <u>3060/24</u> Начальник відділу моніторингу якості освіти <i>Григорук</i> (підпис)

Київ-2024

Розробник:

Кондратець І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Викладачі:

Кондратець І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Науменко Марина Сергіївна, викладач кафедри дошкільної освіти.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол від 08 лютого 2023 р. №1

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/ наукової) програми (керівником проектної групи) _____

(назва освітньої програми)

_____._____.2024 р.

Гарант освітньої (професійної/ наукової) програми _____

(керівник проектної групи) (Г.Л. Бондаренко)

Робочу програму перевірено

11.04.2024 р

Заступник директора Л. В. Куземко.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>Дисципліна за вибором студента/студентки</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>2</i>	<i>2</i>
Семестр	<i>4</i>	<i>4</i>
Кількість змістових модулів із розподілом:	<i>3</i>	<i>2</i>
Обсяг кредитів	<i>4</i>	
Обсяг годин, зокрема:	<i>120</i>	<i>120</i>
Аудиторні	<i>56</i>	<i>16</i>
Модульний контроль	<i>8</i>	
Семестровий контроль	<i>30</i>	
Самостійна робота	<i>26</i>	<i>104</i>
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – полягає в оволодінні студентами / студентками основами теорії та методики ознайомлення дітей із художньою літературою й навиками взаємодії з літературними текстами; опануванні методикою розвитку мовлення дітей раннього і дошкільного віку; сучасними підходами до художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та формуванням основ читацької компетентності й читацької рефлексії власної і дітей дошкільного віку.

Основними завданнями курсу «Дитяча література та мовлення дітей дошкільного віку з методикою» є:

- формування готовності майбутніх фахівців здійснювати педагогічний супровід мовленнєвої, комунікативної та художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку з використанням інноваційних освітніх методів і прийомів;
- удосконалювати в студентів уміння планувати та організовувати за допомогою сучасних форм взаємодії з дітьми дошкільного віку та батьками суб'єкт-суб'єктне спілкування в контексті розвитку мовлення дітей та ознайомлення з художньою літературою;

- стимулювання здатності до саморозвитку й підвищення рівнів педагогічної, читацької, мовленнєвої та рефлексійної культури. прояву індивідуальності та постійного фахового зростання.

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність самотійно та комплексно розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього й дошкільного віку із застосуванням теорії та методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.

ДСК 2.1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості.

ДСК 2.2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

ДСК 2.3. Здатність до навчання дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, поваги до національних традицій, звичаїв, народних символів.

ДСК 2.4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної поведінки й діяльності в побуті і довкіллі.

ДСК 2.5. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції їхнього здоров’я засобами фізичних вправ і рухової активності, навичок здорового способу життя.

ДСК 2.6. Здатність до організації і керівництва ігровою, художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

3. Результати навчання за дисципліною

ДПР-2.1. Планувати і здійснювати освітню роботу відповідно до програми в тісному контакті з іншими вихователями та спеціалістами установи, вести документацію.

ДПР-2.2. Проводити корекційно-розвивальну роботу з дітьми раннього і дошкільного віку.

ДПР-2.3. Планувати роботу з батьками з питань виховання дітей у сім’ї, залучати їх до активної співпраці.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна					Самостійна	
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль I. Шляхи формування основ читацької компетентності дітей дошкільного віку (2 курс 4 семестр)								
Тема 1.1. Дитяча література як органічна частина художньої літератури	8	2	2	2			2	
Тема 1.2. Характеристика фольклору та літературних творів для дітей: від класиків до сучасності	13	2	2	4			5	
Тема 1.3. Методика читання дітям дошкільного віку художніх творів. Інноваційні технології в процесі ознайомлення з літературними текстами	7	2		2			3	
Модульний контроль 1	2							2
Разом	32	6	4	8	-		10	4
Змістовий модуль II. Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку (2 курс 4 семестр)								
Тема 2.1. Мовлення як об'єкт вивчення в контексті дитячого розвитку	8	2		4			2	
Тема 2.2. Характеристика мовлення дітей раннього, третього-четвертого та п'ятого-шостого років життя. Методика розвитку мовлення дітей у	8	2	2	2			2	

молодшому та старшому дошкільному віці								
Тема 2.3. Структурні напрями з розвитку мовлення. Форми, методи й прийоми збагачення дітей рідною мовою	10	2	2	4			2	
Разом	28	6	4	10			6	2
Змістовий модуль III. Наступність і перспективність організації художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та першому класі школи <i>(2 курс 4 семестр)</i>								
Тема 3.1. Інтеграція в плануванні й організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	16	2	2	6			6	
Тема 3.2. Супровід театралізованої та музичної діяльності в закладі дошкільної освіти: художньо-мовленнєвий вектор	8		2	2			4	
Тема 3.3. Супровід образотворчої діяльності в закладі дошкільної освіти: художньо-мовленнєвий вектор	4		2	2				
Модульний контроль 3-4.	4							4
Разом	30	2	6	10			10	2
Семестровий контроль (Підготовка та проходження контрольних заходів)	30	підготовка до екзамену						
Усього	120	14	14	28			26	8

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
		Аудиторна						
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. Шляхи формування основ читацької компетентності дітей дошкільного віку (2 курс 4 семестр)								
Тема 1.1. Дитяча література як органічна частина художньої літератури	10	2					8	
Тема 1.2. Характеристика фольклору та літературних творів для дітей: від класиків до сучасності	10						8	
Тема 1.3. Методика читання дітям дошкільного віку художніх творів. Інноваційні технології в процесі ознайомлення з літературними текстами	10			2			8	
Разом	30	2		2			24	

Змістовий модуль 2. Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку (2 курс 4 семестр)								
Тема 2.1. Мовлення як об'єкт вивчення в контексті дитячого розвитку	10			2			8	
Тема 2.2. Характеристика мовлення дітей раннього, третього-четвертого та п'ятого-шостого років життя. Методика розвитку мовлення дітей у молодшому та старшому	10		2				8	

дошкільному віці								
Тема 2.3. Структурні напрями з розвитку мовлення. Форми, методи й прийоми збагачення дітей рідною мовою	10	2					8	
Разом	30	2	2	2			24	

<p align="center">Змістовий модуль 3. Наступність і перспективність організації художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та першому класі школи (2 курс, 4 семестр)</p>								
Тема 3.1. Інтеграція в плануванні й організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	10			2			8	
Тема.3.2. Супровід театралізованої та музичної діяльності: в закладі дошкільної освіти художньо-мовленнєвий вектор	10		2				8	
Тема 3.3. Супровід образотворчої діяльності в закладі дошкільної освіти: художньо-мовленнєвий вектор	10			2			8	
Разом			2	4			24	
Підготовка та проходження контрольних заходів	30	підготовка до екзамену						
Усього за 4 семестр	120	4	4	8			104	

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Шляхи формування основ читацької компетентності дітей дошкільного віку

Лекція 1.

Дитяча література як органічна частина художньої літератури (2 год.)

Дитяча література як органічна частина загальної художньої літератури: спільність історичного розвитку, творчих методів і спрямованості, жанрів, тематики, художніх засобів літератури для дітей і дорослих. Визначення й розрізнення понять «дитяча література», «література для дітей», «література про дітей», «коло дитячого читання», «дитячі твори».

Специфіка дитячої літератури (доступність змісту, простота та динамічність розвитку сюжету, яскравість та емоційна насиченість образів, багатство і виразність мови).

Роль дитячої літератури в духовному розвитку дітей дошкільного віку, збагаченні уявлень дітей про довкілля, формування картини світу й чуттєвої культури. Характеристика основних функцій дитячої літератури, жанрів літературних творів для дітей.

Вплив дорослих і суспільних патернів на закладання основ формування читацької компетентності в дітей дошкільного віку.

Семінар 1

Особливості й види дитячої книжки, її оформлення. Дитячі періодичні видання. Осередок «Бібліотека» в закладі дошкільної освіти (2 год.)

Алгоритм проведення

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення. Книжки для дітей, їхня роль у вихованні й формуванні картини світу. Специфіка літератури для немовлят, дітей раннього віку, молодшого та старшого дошкільного віку. Вимоги до мови художніх творів, що призначені для дитячого читання.

II. Інтерактивна частина

Підготовка презентацій із тем (робота в парах, трійках, підгрупах):

- 1) «Види дитячих книжок»;
- 2) «Насичення осередку «Бібліотека» в закладі дошкільної освіти»;
- 3) «Реклама-анонс дитячих періодичних видань («Малютко», «Джміль» тощо).

III. Практична частина

Вправа «Кому яку книжку» (види дитячої літератури).

IV. Рефлексія

Основна література: 2, 3

Додаткова література: 2, 6

Практичне заняття 1.

Роль дорослого у формуванні основ читацької компетентності дітей дошкільного віку. «Родинні читання» (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Читацька культура педагогів. Психолого-педагогічна просвіта батьків у формуванні інтересу в дітей до літератури та організації «Родинних читань».

I. Практична частина

- Створення пам'ятки для дорослих «Як виховати читача?» (на основі життєвого досвіду та порад авторів книжки «Як виховати читача» Памели Пол, Марії Руссо).
- Створення ментальної мапи «Права і обов'язки дорослого читача» (на основі оформлення тез до книжки Даніеля Пеннака «Невід'ємні права читача») та методичних рекомендацій до культури й техніки мовлення вихователів (правильне дихання, голос, дикція в процес читання).

II. Рефлексія

Основна література: 3, 4

Додаткова література: 1, 2

Лекція 2.

Характеристика фольклору та літературних творів для дітей: від класиків до сучасності (2 год.)

Давня література для дітей. Духовна спадщина часів Київської Русі, що увійшла в коло дитячого читання (літописи, патерики, житія).

Дитяча література другої половини ХІХ – початку ХХ століття. Поетична творчість для дітей 10-40-х років ХХ століття. Дитяча проза й поезія 20-50-х років та 60-90-х років ХХ століття.

Тематика і проблематика сучасної художньої літератури для дітей і про дітей. Поезії для дітей і про дітей. Літературна казка та її жанрово-стильові різновиди. Пригодницька література для дітей.

Зарубіжна література для дітей. Жанровий синкретизм у сучасній літературі для дітей і про дітей.

Семінар 2

Малі фольклорні жанри. Народні та літературні казки (2 год.)

Алгоритм проведення

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення. Джерела, виникнення й розвиток дитячого фольклору, його ідейно-художнє багатство і виховне значення. Обрядова поезія і дитячий фольклор. Малі фольклорні жанри (прислів'я, приказки, загадки, скоромовки, дражнилки, мирилки). Народні казки в дитячому читанні. Види казок для дітей різного віку. Літературні казки.

II. Інтерактивна частина

Дебати «Народна казка – атавізм?»

III. Практична частина

Підготовка матеріалів до «педагогічного портфоліо»:

- підбір прислів'їв та приказок до різних ситуаційних кейсів;
- підбір малих фольклорних жанрів до тематичних блоків (колискові пісні, обрядові пісні, загадки, лічилки, забавлянки, заклички й примовки, утішки, небилиці тощо).
- створення літературних ігор за сюжетами казок.

IV. Рефлексія

Основна література: 3, 4

Додаткова література: 1, 5

Практичне заняття 2-3.

Огляд української літератури для дітей.

Огляд зарубіжної літератури (4 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Українська класична та сучасна література для дітей. Зарубіжна класична та сучасна література для дітей. Стан розвитку літератури для дітей і про дітей на сучасному етапі. Жанрово-стильові різновиди сучасної літератури для дітей і про дітей. Фантастична проза (жанр фентезі як різновид фантастичної прози). «Дефіцитні» жанри сучасної дитячої літератури. Відмінність літератури для дітей дошкільного й молодшого шкільного віку.

I. Практична частина

- «Літературна вікімедія»: підготовка та презентація «сторінок» на письменника/письменницю (інформація про життєтворчість, фрагменти творів, світлини, відеоматеріали). Напрями для робочих підгруп: дитяча класична література XIX; дитяча література початку XX століття; дитяча література XX століття.
- Workshop (воркшоп): підготовка та презентація «літературного резюме» на письменника/письменницю (життєтворчість, фрагменти творів). Напрями для робочих підгруп: англійська; німецька; італійська; польсько-чеська; скандинавська; американська літератури.

II. Рефлексія

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 2, 7

Лекція 3

Методика читання дітям дошкільного віку художніх творів.

Інноваційні технології в процесі ознайомлення з літературними текстами (2 год.)

Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція 2021), розділ «Літературне образотворення» програми «Дитина» (2020), освітні програми дошкільної освіти та Державний стандарт початкової освіти про завдання й напрями ознайомлення дітей із дитячою літературою.

Освітні форми взаємодії з дітьми. Фрагменти життєдіяльності в закладі дошкільної освіти. Методика ознайомлення з творчістю письменників. Педагогічні вимоги до читання літературних творів. «Філософські години».

Мистецтво художнього читання – професійний обов'язок вихователя. Планування та організації читання та аналізу художніх текстів. Особливості дитячого сприймання літературних творів. Мистецька рефлексія як ефективний засіб усвідомленого сприймання дітьми художніх текстів. Форми, методи й прийоми зацікавлення дітей літературними творами. Використання інноваційних методик і технологій у процесі ознайомлення дітей із літературними текстами: ТРВЗ; мнемотехніка; коректурні таблиці (інтелектуальні мапи) Наталії Гавриш; проектна технологія; адаптована технологія ОЗОН Анатолія Фасолі тощо). Літературні проекти. Взаємодія з батьками вихованців.

Практичне заняття 4

Методика ознайомлення дітей із поетичними й прозовими творами в закладі дошкільної освіти (2 год.)

Питання для обговорення. Методика проведення діалогів і полілогів на етично-духовні теми за змістом літературних творів. Методика взаємодії з художніми ілюстраціями. Особливості сприймання дітьми художніх текстів. Заучування віршів напам'ять: традиційні та сучасні підходи. Види запитань до літературних текстів. Порівняння процесу ознайомлення дітей із літературними текстами в закладах дошкільної освіти та початкової школи.

I. Практична частина

- Апробація інноваційних методик і технологій у процесі ознайомлення з літературними текстами (ТРВЗ; мнемотехніка; коректурні таблиці (інтелектуальні мапи) Наталії Гавриш; проектна технологія; адаптована технологія ОЗОН Анатолія Фасолі тощо).

II. Рефлексія

Основна література: 3, 4

Додаткова література: 1, 6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку

Лекція 4.

Мовлення як об'єкт вивчення в контексті дитячого розвитку (2 год.)

Мова як суспільне явище. Фізіологічні, психологічні, лінгвістичні основи методики розвитку мови. Семантика понять «мова» (система звукових і графічних знаків, що виникла на певному рівні розвитку людства, розвивається і має соціальне призначення) і «мовлення» (акт вживання людиною мови для спілкування). Взаємозв'язок явищ мови та мовлення. Мовні одиниці (звуки (фонемі) морфемі (частини слова), слова, словосполучення, речення). Функції мови та мовлення. Мовні норми (сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи, які закріплюються у процесі спілкування).

Закономірності засвоєння дитиною рідної мови. Принципи ознайомлення дітей з багатством рідної мови. Етапи розвитку мовлення дітей.

Основні підходи до мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Засоби розвитку мовлення дітей.

Мовна й мовленнєва компетентність. Мовлення вихователя – чинник розвитку культури мовлення дитини.

Практичне заняття 5.

**Мета, завдання закладу дошкільної освіти з розвитку мовлення.
Закономірності та принципи ознайомлення дітей із багатством рідної мови (2 год.)**

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Визначення понять «мова», мовлення», «комунікація», «спілкування», «закономірності», «принципи навчання». Засоби розвитку мовлення дітей. Роль педагогічного колективу і батьків у розвитку мовлення дітей.

I. Інтерактивна частина

Дискусія «Джерела розвитку мовлення дитини: роль закладу дошкільної освіти та родини».

II. Практична частина (у парах, трійках, підгрупах):

- Складання карти ранжування значень ключових понять (мова/мовлення; комунікація/спілкування; закономірності/принципи навчання мови).
- Створення ментальної мапи «Закономірності навчання рідної мови», «Принципи навчання рідної мови»; презентація з рефлексійними кейсами «У моєму дитинстві це було так», «У початковій школі – це так».

III. Рефлексія

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 4, 8

Практичне заняття 6.

Шляхи формування мовленнєвої культури педагога (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Мовні норми. Новий правопис. Культура мовлення педагога: правильність, точність, виразність, інтонаційність, багатий і образний словник (використання прислів'їв, фразеологізмів; понять, що повільно використовуються дітьми (відтінки кольорів, абстрактів й узагальнювальні слова, форми й розміри предметів, художні звороти). Мовні форми педагога для схвалення й підтримки дій та намірів дитини.

I. Практична частина

- Диктанти на засвоєння змін Українського правопису (2019); орфографічних та орфоепічних норм.
- Створення «Педагогічного кейсу» із заохочувальними словами і фразами для різних ситуацій.

II. Інтерактивна частина

Гра «Попкорн»: студентам / студенткам пропонується визначити 5 кроків щодо покращення рівня власної культури мовлення; озвучити їх в підгрупах; відповісти на запитання (уточнювальні, провокаційні, евристично-пошукові, рефлексійні) однокурсників).

III. Рефлексія

Основна література: 2, 3

Додаткова література: 4, 8

Лекція 5.

Характеристика мовлення дітей раннього, третього-четвертого та п'ятого-шостого років життя. Методика розвитку мовлення дітей у молодшому та старшому дошкільному віці (2 год.)

Державний стандарт дошкільної освіти (2021р.) та Державний стандарт початкової освіти (2018р.) про формування мовленнєвої культури особистості. Характеристика чинних програм щодо розвитку мовлення дітей, організації освітніх форм взаємодії з дітьми дошкільного віку (порівняння з типовими програмами для 1-2, 3-4 класів НУШ). Форми, методи, прийоми розвитку мовлення.

Напрями розвитку мовлення дітей 2-3 року життя. Ефект «дитячого мовлення («автономного», «малого», «псевдомовлення»). Причини затримки розвитку активного мовлення в дітей. Теорії «стрибка» (В. Штерн), «великого відкриття» (К. Бюлер), «чуття мови»: за і проти. Дитячі запитання й дитячі відповіді. Характеристика мовлення дітей 4-5рр. Особливості мовлення дітей 5-7рр. Індивідуальні відмінності дітей у розвитку мовлення. Інклюзія: створення індивідуальних програм розвитку мовлення для дітей з особливими потребами. Колаборація вихователя та вчителя-логопеда.

Семінар 3

Особливості процесу становлення мовлення дітей раннього й молодшого віку (умови, чинники, закономірності, тенденції, методи) (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Визначення базових характеристик розвитку мовлення дітей раннього й молодшого віку. Особливості планування та організації освітніх форм взаємодії з розвитку мовлення в групах раннього віку. Специфічні прийоми активізації мовлення (показ із називанням, показ предмета в дії, повторення слів, емоційно-ігрові прийоми). Способи супроводу розвитку мовлення дітей раннього й молодшого віку у різних фрагментах життєдіяльності. Стимульний дидактичний матеріал. Моделювання освітньо-ігрових ситуацій. Інтонаційна виразність мовлення дорослого. Створення розвивального середовища в освітньому просторі група раннього віку та молодшого дошкільного віку.

I. Інтерактивна частина

Бліцопитування: графічна вправа «Таблиця ЗХД» (знаю, хочу дізнатися, дізнався (дізналася)).

II. Практична частина

Методичний тренажер: перегляд відео із різними формами взаємодії з дітьми раннього й молодшого віку в площині розвитку мовлення. Обговорення й

визначення плюсів та «стрілочок» (педагогічних припущень та перспективного моделювання) в узагальнювальній таблиці.

III. Рефлексія

Основна література: 1, 5

Додаткова література: 2, 4

Практичне заняття 7.

Методика розвитку мовлення дітей середнього й старшого дошкільного віку. Роль дорослого у формуванні картини світу дитини (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення: Особливості пасивного й активного словника. Дитяча допитливість. Мистецтво запитань і відповідей. Діалогічне та монологічне мовлення. Контексте та ситуативне мовлення. Вербальні й невербальні засоби. Вплив картини світу дорослого на характер пізнання дитини. Стилі батьківського виховання.

I. Інтерактивна частина

Рольова гра «Батьки і «діти-чомусики» (використання банку дитячих запитань).

II. Практична частина

- Створення скриньки «батьківських відповідей на типові дитячі запитання».
- Підготовка презентацій у форматі PreziKucha з теми «Джерела формування мовленнєвої культури дітей дошкільного віку».

III. Рефлексія

Основна література: 2, 5

Додаткова література: 4, 9

Лекція 6.

Структурні напрями з розвитку мовлення. Форми, методи й прийоми активізації рідної мови (2 год.)

Структурні напрями з розвитку мовлення. Компоненти звукової культури мовлення. Передумови формування звукової культури у дітей дошкільного віку. Завдання й зміст формування звукової культури дітей різного дошкільного віку в закладі дошкільної освіти. Методи формування звукової культури дітей. Корекція мовлення дітей у спеціальних корекційних закладах. Здійснення інклюзії стосовно дітей з порушеннями мовлення в закладах дошкільної освіти та початкової школи. Особливості засвоєння словника в дошкільному віці. Основні завдання розвитку лексики. Етапи засвоєння дитиною лексики. Методи й прийоми збагачення словникового запасу та активізації словника. Лексичне збагачення дітей під час читання і розповідання літературних текстів дорослим.

Поняття граматичної будови та граматичного правильного мовлення. Особливості засвоєння граматичної будови мови дітьми дошкільного віку. Методика формування граматичної правильності мовлення; роль мовленнєвих ігор і вправ. Поняття зв'язного мовлення. Теорія та технології зв'язного мовлення. Методика розвитку діалогічного мовлення з дітьми дошкільного віку. Методика розвитку монологічного мовлення (опис, розповідь за картиною, творча розповідь, переказ).

Семінар 4.

Методи і прийоми формування звукової культури мовлення дітей раннього, молодшого й старшого віку (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення: Звукова культура мовлення – складник загальної мовленнєвої культури людини. Категоріальний тематичний апарат: дикція, орфоепічна правильність мовлення, літературна вимова, мовленнєве дихання, голос, гнучкість («польотність») голосу; темп та ритм мовлення, інтонація, фонематичний слух і фонематичне сприйняття. Особливості та типові помилки звуковимови дітей у різних вікових групах. Особливості індивідуального обстеження: визначення рівнів сформованості звукової культури у дітей. Прийоми формування звукової культури дітей (артикуляція звуків, імітація правильної звуковимови, зразок мовлення вихователя, відображене та сумісне мовлення, доручення, ігрові прийоми).

I. Інтерактивна частина

Інтерактивна гра «Вебінг» (нарощування навколо ключового слова «звукова культура дитини» асоціативних і логічних понять, близьких за змістом та структурою)

II. Практична частина (у підгрупах)

Створення системи вправ та ігор (словесних, настільно-друкованих, рухливих); підбір художнього матеріалу (забавлянки, вірші, чистомовки, скоромовки (скоромовки-діалоги) для формування правильної вимови звуків до «педагогічного портфолію».

III. Рефлексія

Основна література: 2, 3

Додаткова література: 4, 8

Практичне заняття 8.

Методика формування словника та граматично правильного мовлення дітей дошкільного віку (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Особливості методики формування словника дітей різного дошкільного віку. Метод розглядання й обстеження предметів. Методи й прийоми ознайомлення дітей зі змістом слова. Лексичні вправи та мовленнєві ігри. Дидактична розповідь (пропущені слова в тексті). Методика ознайомлення з багатозначними словами, синонімами й антонімами. Методика лексичної активізації дітей у процесі ознайомлення з художнім словом. Збагачення словника образними виразами та фразеологізмами. Методика формування граматичної правильності мовлення; роль мовленнєвих ігор і вправ. Типові граматичні помилки в дітей.

I. Практична частина (робота в парах, трійках, підгрупах).

- Створення етимологічних казок (збірка «Казки для Чомусиків»).
- Поповнення «педагогічного портфолію» мовленнєвими іграми та вправами (робота з віммельбухом).

II. Рефлексія

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 4, 8

Практичне заняття 9.

Методика формування зв'язного мовлення в дітей дошкільного віку (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Методика проведення діалогів і полілогів. Методика розвитку готовності дітей дошкільного віку до опису предметів (вікові особливості завдань); розповідям з власного досвіду; переказу літературних творів і мультфільмів.

I. *Практична частина* (робота в парах, трійках, підгрупах).

- Створення фрейму «Методика розвитку монологічного мовлення дітей дошкільного віку».

II. *Інтерактивна частина*

«Case study» (ситуаційне навчання): розв'язання ситуацій, пов'язаних із формуванням зв'язного мовлення в дітей дошкільного віку.

III. *Рефлексія*

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 4, 9

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Наступність і перспективність організації художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та першому класі школи

Лекція 7.

Інтеграція в плануванні й організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Теоретичні засади художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти. Змістова характеристика художньо-мовленнєвої діяльності. Художня діяльність і художня творчість у дошкільному віці. Форми художньо-мовленнєвої діяльності. Розвиток дитячого словотворення. Супровід художньо-продуктивної діяльності дітей дошкільного віку. Стимулювання мовленнєвої активності дітей у процесі мистецького образотворення. Організація театральної-ігрової діяльності. Розвивальний потенціал інсценування.

Єдність підходів та вимог як умова успішного мовленнєвого розвитку дітей. Огляд сучасних вітчизняних і зарубіжних методів навчання дітей елементів грамоти: аспект доцільності та екологічності раннього навчання грамоти.

Сутність мовленнєвої готовності дітей до школи. Змістовий аспект мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку та учнів. Сучасні аспекти розв'язання проблеми підготовки руки дитини дошкільного віку до письма.

Партнерська взаємодія з батьками та педагогічними колективами загальноосвітніх навчальних закладів з розвитку художньо-мовленнєвої діяльності дітей.

Семінар 5
Поняття інтеграції в дошкільній освіті (2 год.)
Алгоритм проведення

I. Теоретична частина

Питання для обговорення. Поняття «інтеграція» в особистісній і професійній сферах. Інтеграція в закладі дошкільної освіти. Наукові позиції щодо визначення ролі інтеграції в розвитку дітей дошкільного віку.

II. Практична частина (робота в парах, трійках, підгрупах)

- «Відкритий мікрофон» (обговорення змісту статей Наталії Гавриш про інтеграцію діяльності дітей у ЗДО).
- Створення тематичних ментальних мап «Інтеграція художньо-мовленнєвої діяльності: один тиждень із життя дітей».

III. Інтерактивна частина

«Світова кав'ярня»: ТОП фактів про інтеграцію в дошкільній освіті.

IV. Рефлексія

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 3, 10

Практичне заняття 10-12.

Організація художньо-мовленнєвої діяльності з дітьми в інтегрованому просторі закладу дошкільної освіти (6 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення Сутність та характеристика художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти. Змістова характеристика художньо-мовленнєвої діяльності. Художня діяльність і художня творчість у дошкільному віці. Форми художньо-мовленнєвої діяльності. Розвиток дитячого словотворення. Супровід художньо-продуктивної діяльності дітей дошкільного віку.

I. Практична частина

- Створення «дорожньої карти» здійснення художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти (урахування освітніх форм взаємодії з дітьми та фрагментів життєдіяльності).
- Кінозал-тренажер: перегляд відео-ілюстрацій з різними формами художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти. Рефлексійний аналіз.

II. Інтерактивна частина

- Інтерактивна гра «Зрозумій мене» (звукова культура, словник, формування граматичного правильного мовлення та зв'язне мовлення; знання літературних текстів).
- Інтерактивна гра «SWOT-аналіз» (створення таблиці: окреслення слабких, сильних сторін інтеграційного характеру художньо-мовленнєвої діяльності в ЗДО, загрози й можливості);

III. Рефлексія

Основна література: 2, 3

Додаткова література: 3, 10

Семинар 6

Театралізоване образотворення як інтегральний формат для організації художньо-мовленнєвої діяльності (2 год.)

Алгоритм проведення

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення. Організація театральної діяльності. Розвивальний потенціал інсценування. Особистісно зорієнтований підхід до розкриття творчого потенціалу кожної дитини.

II. Практична частина

- Створення фреймів за змістом підрозділу «Театральне образотворення» (програма «Дитина-2020»)
- Медіатренажер: перегляд відео із фрагментами театралізованої діяльності.

III. Інтерактивна частина

Рольовий театр: метод «Шість капелюхів мислення» (за Едвардом Боно).

IV. Рефлексія

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 2, 10

Практичне заняття 13.

Супровід театралізованої та музичної діяльності в закладі дошкільної освіти: художньо-мовленнєвий вектор (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Організація театральної діяльності в ЗДО. Види театрів. Планування й організація театральних вистав і святкових ранків. Глядацька та виконавська культури. Планування діяльності студії «Маленький актор». Етюди. Психогімнастика. Інсценізація.

I. Практична частина (робота в парах, трійках, підгрупах)

- Інтонаційні етюди (літературні твори).
- Інсценування творів (малі фольклорні жанри; вірші-діалоги, казки, оповідання, п'єси).
- Арттехніки (музичні діалоги, музичні казки).

II. Рефлексія

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 3, 10

Семінар 7

Супровід художньо-продуктивної діяльності в закладі дошкільної освіти: художньо-мовленнєвий вектор (2 год.)

Алгоритм проведення

I. Теоретична частина

Питання для обговорення. Мистецька діяльність в закладі дошкільної освіти. Вільне малювання (малювання без зразка). Технологія образотворення (О. Половіна). Стимулювання мовленнєвої активності дітей у процесі мистецького образотворення. Мистецька рефлексія.

II. Інтерактивна частина

Рольовий театр: метод «Шість пар взуття способі дії» (за Едвардом Боно). Розв'язання тематичних ситуацій (профілактика типових помилок вихователя).

III. Практична частина

- Поповнення «педагогічного портфоліо» мовленнєвими формулами заохочення й схвалення дітей у процесі художньо-продуктивної діяльності та запитаннями щодо творчого виробу дитини.

IV. Рефлексія

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 3, 10

Практичне заняття 14.

Художньо-продуктивна діяльність у ЗДО. Сучасні аспекти розв'язання проблеми підготовки руки дитини дошкільного віку до письма (2 год.)

Алгоритм проведення

Питання для обговорення. Розвиток дрібної моторики пальців рук. Вплив мануальних (ручних) дій на розвиток мозку. Пальчикова гімнастика. Ігри та вправи для пальців рук.

I. Практична частина (робота в парах, трійках, підгрупах)

- Виконання певних робіт з малювання, ліплення, аплікації.
- Виконання арттехнік.

II. Рефлексія

Основна література: 2, 3

Додаткова література: 3, 10

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми

Вид діяльності студентів		Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	4	4	5	5	5	5
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	4	40	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50
Разом			99		110		144
Максимальна кількість балів:	353						
Розрахунок коефіцієнта: $368: 60 = 5,88$							

6.2. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми

Вид діяльності студентів		Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	-	-	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Разом			17		28		38
Максимальна кількість балів:	83						
Розрахунок коефіцієнта: $83: 60 = 1,38$							

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів/студенток (26 год.) з навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до її виконання та оптимізується одним завданням у вигляді «педагогічного портфоліо».

Студенти/студентки мають обрати три твори для дітей дошкільного віку сучасних вітчизняних письменників (жанри: вірш, оповідання, авторська казка). Сформулювати до кожного з них по 8 запитань різних видів та придумати по 8 мовленнєвих ігор і вправ до творів.

Вимоги до «педагогічного портфоліо»

1. Відповідність літературних творів конкретному віку дітей (ранній, молодший, старший дошкільний вік).
2. Відповідність літератури визначеним критеріям: українська, дитяча, сучасна.
3. Використання різних видів запитань до сюжету творів: репродуктивні (2), евристично-пошукові (2), творчі (2), рефлексійні (2).
4. Розуміння відмінності понять «мовленнєва вправа» та «мовленнєва гра».
5. Урахування структурних складників розвитку мовлення у підборі мовленнєвих вправ та ігор: звукова культура (1 гра + 1 вправа); словник (1 гра + 1 вправа), граматичне правильне мовлення (1 гра + 1 вправа); зв'язне мовлення (1 гра + 1 вправа).

Критерії оцінювання «педагогічного портфоліо»

№	Критерії оцінювання самостійної роботи	Бали
1.	Структурованість портфоліо: художні тексти; запитання; мовленнєві ігри й вправи; список використаної літератури або покликання на медіаджерела	10
2.	Авторство дидактичних матеріалів (запитання, ігри й вправи)	10
3.	Творчість, оригінальність, якість виконання, естетичність оформлення	10
Усього		30

Розподіл самостійної роботи за змістовими модулями

Змістовий модуль I «Шляхи формування основ читацької компетентності дітей дошкільного віку»: підбір літературних текстів для дітей сучасних авторів за різними жанрами та формулювання запитань різного типу до кожного сюжету (10 балів).

Змістовий модуль II «Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку»: підготовка мовленнєвих ігор і вправ до кожного літературного твору (10 балів).

Змістовий модуль III «Наступність і перспективність організації художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та першому класі школи»: підготовка презентації за результатами апробації матеріалів «педагогічного портфоліо» на практиці з дітьми дошкільного віку (10 балів).

6.4. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Шляхи формування основ читацької компетентності дітей дошкільного віку

МКР 1. Буктрейлер до дитячої книжки сучасного українського письменника.

Вимоги:

- вибір книжки відповідно до завдання: дитяча (для дошкільників), українська, сучасна;
- дотримання відповідної структури буктрейлера: технічне оформлення (ІТ); озвучення (музика, голос студента/студентки); тривалість – 3 хв.; контент – зображення титулки книжки, світлина письменника, наявність цитат із книжки, запитання до майбутніх читачів, інтрига.

<i>№</i>	<i>Критерії оцінювання МКР 1</i>	<i>Бали</i>
1.	Дотримання структури й вимог до буктрейлера	10
2.	Авторство продукту	10
3.	Оригінальність, творчий підхід	5
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку

МКР 2. Використання освітніх технологій у формуванні діалогічного і монологічного мовлення дітей дошкільного віку

Вимоги:

1. Вибір певної освітньої технології, ефективною для розвитку діалогічного й монологічного мовлення.
2. Вибір вікової категорії дітей дошкільного віку та одного видів діалогічного (діалоги і полілоги) чи монологічного мовлення (класифікація описів, класифікація розповідей).
3. Створення покрокового алгоритму використання обраної освітньої технології для дітей конкретної вікової категорії з метою формування відповідними вміннями й навичками в контексті певного виду діалогічного чи монологічного мовлення.
4. Підготовка презентації у форматі Pecha Kucha із дотриманням вимог до структури та особливостей означеного формату:
 - 20 слайдів, 6 хвилини 40 секунд;
 - дидактичний контент на слайді: ілюстрації, світлини, фрейми (ментальні мапи, схеми, автофігури), маркери у вигляді назв і основних концептів; мінімум слів і відсутність текстів;
 - голосовий коментар до кожного слайду – 20 секунд;
 - висновки стосовно ефективності освітньої технології – асоціативна

ілюстрація чи світлина, озвучена одним реченням.

№	Критерії оцінювання МКР 2	Бали
1.	Методична грамотність у виборі освітньої технології для певної вікової категорії дітей в контексті певного виду діалогічного чи монологічного мовлення.	5
2.	Дотримання вимог до презентації у форматі Pecha Kucha	5
3.	Наявність творчого підходу та авторські знахідки в розкритті теми	15
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Наступність і перспективність організації художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та першому класі школи
МКР 3-4. Інтерактивна пам'ятка для батьків «Розвінчуємо міфи щодо підготовки дитини до школи»

Вимоги:

1. Вивчення розбіжностей між запитамі батьків вихованців та основними концептами закладів дошкільної освіти стосовно підготовки дітей до школи.
2. Вибір 3 стереотипів і сталих патернів у суспільстві стосовно підготовки до школи.
3. Створення власної аргументації, яка спростовує кожний із стереотипів-«міфів». В якості аргументів можуть бути:
 - цитати відомих українських науковців, педагогів, психологів;
 - цифрова статистика наукових чи соціальних досліджень;
 - думки й міркування педагогів-практиків;
 - афоризми, прислів'я й приказки, притчі, цитати з художніх творів тощо;
4. Продумування яскравого закінчення («зерна») виступу.
5. Використання риторичних засобів у зверненні до батьків (запитання, «провокації», пропозиції тощо).
6. Запис свого виступу на відео (до 3 хвилин) з візуальною ілюстрацією спростування обраних 3 міфів стосовно підготовки дітей до школи.

№	Критерії оцінювання МКР 3-4	Бали
1.	Розуміння розбіжностей між запитамі батьків вихованців та основними концептами закладів дошкільної освіти стосовно підготовки дітей до школи	10
2.	Творчий підхід і переконливість аргументів у спростуванні міфів щодо підготовки дітей до школи	10
3.	Використання риторичних засобів у зверненні до батьків	10
4.	Яскравість і переконливість візуальної ілюстрації у відео	10
5.	Інтонаційність, дикція, виразність мовлення	10
Усього		50

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою проведення семестрового контролю є екзамен з навчальної дисципліни «Дитяча література та розвиток мовлення дітей дошкільного віку». До складання екзамену допускаються студенти/студентки, які виконали всі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і які за результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти/студентки, які набрали менше ніж 35 балів, до складання екзамену не допускаються.

За результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни студент/студентка може набрати до 60 балів включно, а за екзамен – до 40 балів включно. Загальне оцінювання здійснюється на підставі суми результатів проміжного і підсумкового контролю знань (екзамену).

Екзамен проводиться у вигляді вирішення тестів у комп'ютерному варіанті. Екзаменаційний тест складається з 40 тестових завдань. Правильна відповідь студентом/студенткою за кожне завдання тесту оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за правильні відповіді завдань тестів – 40 балів.

Відповіді студентів/студенток на питання тесту оцінюються за такими критеріями:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
35-40 балів	Виставляється за ґрунтовні, систематизовані знання та розуміння матеріалу в обсязі навчальної програми; інтерпретацію теоретико-методичних положень і понять з методик дитячої літератури та розвитку мовлення й за системного бачення особливостей їхньої організації в закладі дошкільної освіти; уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку; повноту розкриття питання; цілісність, системність, логічну послідовність викладу матеріалу, уміння формулювати висновки
26-34 балів	Виставляється за частково сформовані знання та розуміння навчального матеріалу, що систематизовані, але не відзначаються глибиною; вибіркоче використання наукової термінології; відтворення теоретико-методичних положень методик розвитку мовлення та дитячої літератури за наявністю неповного системного бачення їхньої організації в закладі дошкільної освіти; відповіді на поставлені запитання містять неточності; уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні нескладних проблемних задач.
15-25 балів	Виставляється за розрізненість, суперечливість, несистематизованість знань навчального матеріалу; поверхову, фрагментарну відповідь на питання, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, відсутність систематизованого бачення щодо

	педагогічного супроводу здобування мистецької освіти дітьми дошкільного віку.
0-14 балів	Оцінка «незадовільно» ставиться студентові/студентці, які неспроможні до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.6. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція 2021) про особливості формування мовленнєвої, комунікативної, художньо-мовленнєвої компетентності в дітей дошкільного віку.
2. Характеристика розділу «Літературне образотворення» в програмі «Дитина-2020».
3. Визначення й розрізнення понять «дитяча література», «література для дітей», «література про дітей», «коло дитячого читання», «дитячі твори».
4. Особливості створення й діяльності осередків книжки в закладах дошкільної освіти.
5. Специфіка різних активностей дітей в осередку «Бібліотека».
6. Особливості й види дитячої книжки, її оформлення.
7. Дитячі періодичні видання.
8. Родинні читання.
9. Філософські години – коментоване читання з продовженням.
10. Характеристика основних жанрів літературних творів для дітей.
11. Методика ознайомлення дітей з малими фольклорними жанрами.
12. Види казок для дітей різного віку. Літературні казки.
13. Методика ознайомлення дітей з казкою.
14. Методика ознайомлення та аналізу поетичних і прозових творів.
15. Методика художнього читання та розповідання в різних вікових групах.
16. Освітні технології в ознайомленні дітей із художніми текстами. Літературні проекти.
17. Мета і завдання закладу дошкільної освіти з розвитку мовлення.
18. Комунікативний розвиток у розрізі освітніх завдань програми «Дитина-2020».
19. Особливості розвивального середовища для формування мовленнєвої культури дітей.
20. Загальна характеристика мовленнєвого розвитку на етапі раннього дитинства.
21. Характеристика мовлення дітей молодшого дошкільного віку.
22. Характеристика розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.
23. Методи, прийоми і засоби розвитку мовлення дітей дошкільного віку.
24. Методика розвитку мовлення дітей раннього віку.
25. Методика розвитку мовлення дітей молодшого та старшого віку.
26. Формування звуковимови в дітей раннього, молодшого і старшого дошкільного віку.
27. Методика розвитку активного словника дітей молодшого й старшого віку.

28. Формування граматично правильного мовлення дітей дошкільного віку.
29. Формування зв'язного мовлення у дітей різного віку.
30. Основні методи й прийоми розвитку діалогічного мовлення.
31. Основні методи й прийоми розвитку монологічного мовлення.
32. Методика проведення етичних полілогів із дітьми старшого дошкільного віку.
33. Особливості використання переказу у взаємодії з дітьми дошкільного віку.
34. Методика стимулювання дітей до розповідей з власного досвіду.
35. Прояви мовленнєвої творчості дітей. Методика стимулювання дітей до словотворчості.
36. Використання інноваційних технологій у розвитку мовлення дітей дошкільного віку.
37. Сутність і характеристика художньо-мовленнєвої діяльності.
38. Форми організації художньо-мовленнєвої діяльності з дітьми раннього, молодшого та старшого віку.
39. Стимулювання мовленнєвої активності дітей у процесі художньо-продуктивної діяльності.
40. Особливості інтеграції комунікативної діяльності та художньої літератури.

7. Навчально-методична карта дисципліни для студентів денної форми навчання

2 курс 4 семестр																		
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II						Змістовий модуль III						
Назва модуля	Шляхи формування основ читачької компетентності дітей дошкільного віку					Методологічні засади розвитку мовлення дітей раннього й дошкільного віку						Наступність і перспективність організації художньо-мовленнєвої діяльності в закладі дошкільної освіти та першому класі школи						
Кількість балів за модуль	104					115						149						
Лекції	1	2	3			4	5	6						7				
Теми лекцій	Дитяча література як органічна частина художньої літератури					Мовлення як об'єкт вивчення в контексті дитячого розвитку						Інтеграція в плануванні й організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей						
Теми семінарів і практичних занять	Особливості й види дитячої книжки, її оформлення. Дитячі періодичні видання. Осередок «Бібліотека» в ЗДО (2 год.)					Особливості процесу становлення мовлення дітей раннього й молодшого віку (2 год.)						Організація художньо-мовленнєвої діяльності з дітьми в інтегрованому просторі ЗДО (6 год.)						
Самостійна робота	10 балів					10 балів						10 балів						
Види пот.к.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						Модульна контрольна робота 3-4 (50 балів)						
Види сем.к.	Максимальна кількість балів: 368. Розрахунок коефіцієнта: 368: 60 = 6,13 Екзамен 40 балів																	
	Дитяча література як органічна частина художньої літератури	Характеристика фольклору та літературних творів для дітей: від класиків до сучасності	Методика читання дітям Інноваційні технології в процесі ознайомлення з літературними текстами			Мовлення як об'єкт вивчення в контексті дитячого розвитку	Характеристика мовлення дітей дошкільного віку	Структурні напрями з розвитку мовлення. Форми, методи й прийоми активізації рідної мови						Інтеграція в плануванні й організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей				
	Особливості й види дитячої книжки, її оформлення. Дитячі періодичні видання. Осередок «Бібліотека» в ЗДО (2 год.)	Роль дорослого у формуванні основ читачької компетентності дітей дошкільного віку «Родилінні читання» (2 год.)	Малі фольклорні жанри. Народні та літературні казки (2 год.)	Огляд української й зарубіжної літератури для дітей (4 год.)	Методика ознайомлення з поетичними й прозовими творами в ЗДО (2 год.)	Мета, завдання ЗДО з розвитку мовлення. Закономірності та принципи ознайомлення дітей з рідною мовою (2 год.)	Шляхи формування мовленнєвої культури педагога (2 год.)	Особливості процесу становлення мовлення дітей раннього й молодшого віку (2 год.)	Методика розвитку мовлення дітей середнього й старшого віку. Роль дорослого у формуванні картини світу дитини (2 год.)	Методи і прийоми формування звукової культури мовлення дітей раннього, молодшого й старшого віку (2 год.)	Методика формування словника та граматично правильного мовлення дітей дошкільного віку (2 год.)	Методика формування зв'язного мовлення в дітей дошкільного віку (2 год.)	Поняття інтеграції в дошкільній освіті (2 год.)	Організація художньо-мовленнєвої діяльності з дітьми в інтегрованому просторі ЗДО (6 год.)	Театралізоване образотворення як інтегрований формат для організації художньо-мовленнєвої діяльності	Супровід театралізованої та музичної діяльності в ЗДО - художньо-мовленнєвий вектор	Супровід худ.-прод. діяльності в ЗДО: художньо-мовленнєвий вектор (2 год.)	Художньо-продуктивна діяльність у ЗДО. Сучасні аспекти розв'язання проблеми підготовки руки дитини дошкільного віку до письма (2 год.)

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція 2021) https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Дитина: Освітня програма розвитку дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огневюк, авт.кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]. ; наук. ред. : Г.В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і наук. України, Київ. у-нт ім. Б. Грінченка. К.: Київ, у-нт ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
3. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук.ред. Г. В. Беленька, О. А. Половіна, І. В. Кондратець; авт.кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна, К. І. Волинець та ін. К.: ТОВ «АКМЕ ГРУП». 2021. 568 с.
4. Гавриш Н., Кондратець І. Дитина і книжка: новий формат взаємодії з дітьми. *Дошкільне виховання*. 2022. № 1. С. 6-10.
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41249/>
5. Кондратець І. В. Рефлексійна культура як необхідна компонента професійної підготовки сучасних фахівців дошкільної освіти: *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти*: зб. матеріалів IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т.І.Поніманської, 2021. Рівне. С. 67-69.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39920/1/%D0%86_%D0%9Aondratets_RKNK_PPSFDO.pdf

Додаткова література:

1. Беленька Г. В. Сучасна дитина в світі казки, або невже покоління Z не читатиме? *Дошкільне виховання*. 2018. № 2. С. 2-5.
2. Монке О. Світова література для дітей дошкільного віку: морально-ціннісні імперативи : навчальний посібник. Одеса : Чорномор'я, 2018. 214 с.
3. Гавриш Н. В. Технологія літературного проекту: як допомогти дитині відкрити важливі смисли за допомогою художнього твору. *Мистецтво та освіта*. 2018. № 3 (89)
<http://www.artedu.com.ua/index.php/adm/article/view/46>
4. Гавриш Н. Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3-11.
5. Кондратець І. В. Взаємодія з батьками: формування цінностей у дітей засобом художньої літератури. *Молодий вчений* (2(90)). 2021. С. 181-185.
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35748/>
6. Кондратець І. Читання з продовженням, або «Філософські години» з

- дітьми *Дошкільне виховання*. 2022. № 1. С. 11-14.
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41250/>
7. Кондратюк С. Г. Нон-фікшн для дітей: що, як, для чого. *Вихователь-методист дошкільного закладу* (12). 2019. с. 19-22.
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32734/>
 8. Максименко Д. С. Мовленнєвий і психічний розвиток дітей раннього віку. *Практична психологія*. К. : Центр учбової літератури. 2021. 192 с.
 9. Науменко М. С. Сучасні освітні інструменти у формуванні конкурентоспроможного фахівця дошкільної освіти. *Дидактика: теорія і практика*. 2019. С. 205-207.
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/28985/>
 10. Половіна О. А., Кондратець І. В. Педагогічні технології підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-продуктивної компетентності дітей дошкільного віку. *Освіта ХХІ століття: реалії, виклики, тенденції розвитку: колективна монографія / за наук. ред. проф. Цвєткової Ганни. Hameln Germany: Inter GING, 2020. С. 384-444.*
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31674/>

Інформаційні ресурси

1. Буктрейлер: як зробити мініфільм про книгу.
<https://naurok.com.ua/post/buktrejler-yak-stvoriti-zi-shkolyarami-mini-film-pro-knigu>
2. Вікові характеристики мовленнєвого розвитку дитини.
<http://krasnokutsk.irc.org.ua/vikovi-harakteristiki-movlennevogo-rozvitku-ditini-14-59-04-21-04-2020/>
3. Методика розвитку мовлення. Блог педагога.
http://npiatyhorets.blogspot.com/p/blog-page_61.html
4. Сайт «Презентації для дітей: художні тексти»
<http://educat.at.ua/load/chitannja/38>
5. Сайт «Українська казка» <http://kazka.in.ua/>.
6. Сайт yakaboo: електронні дитячі книжки.
<https://www.yakaboo.ua/ua/jelektronnye-knigi/elektronnye-knigi-detskaja-literatura.html>
7. Сайт М.Пономаренко «Усміхнений сонях» <http://mponomarenko.at.ua/>
8. Українська і зарубіжна література.
http://svitliteraturu.com/load/ditjacha_literatura/ukrajinska_ditjacha_literatura/32
9. Як привити любов до книжки.
https://www.youtube.com/watch?v=BqTshrkGXcM&ab_channel=%D0%A5%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%BD%D0%9F%D0%BB%D1%8E%D1%81; <https://suspilne.media/118736-miznarodnij-den-ditacoj-knigi-ak-prisepiti-svoij-ditini-lubov-do-citanna/>; <https://natalka.pp.ua/yak-rozvinuti-lyubov-do-chitannya-u-ditini>